FACULTATEA DE FIZICĂ
Str. Mihail Kogălniceanu nr.1
Cluj-Napoca, RO-400084
Tel: +4(0)264-405300 | FAX: +4(0)264-591906
secretariat.phys@ubbcluj.ro
www.phys.ubbcluj.ro

Concursul Dragomir Hurmuzescu, etapa locală, 19 martie 2026

Anul I

1. Două bile aflate în punctele A și B sunt eliberate din repaus în același moment, din pozițiile arătate în figură. Toate suprafețele sunt fără frecare.

   a) **[2p]** Dacă bilele ating solul după timpii t_A și t_B, determinați momentul de timp la care distanța dintre bile a fost minimă.

R:

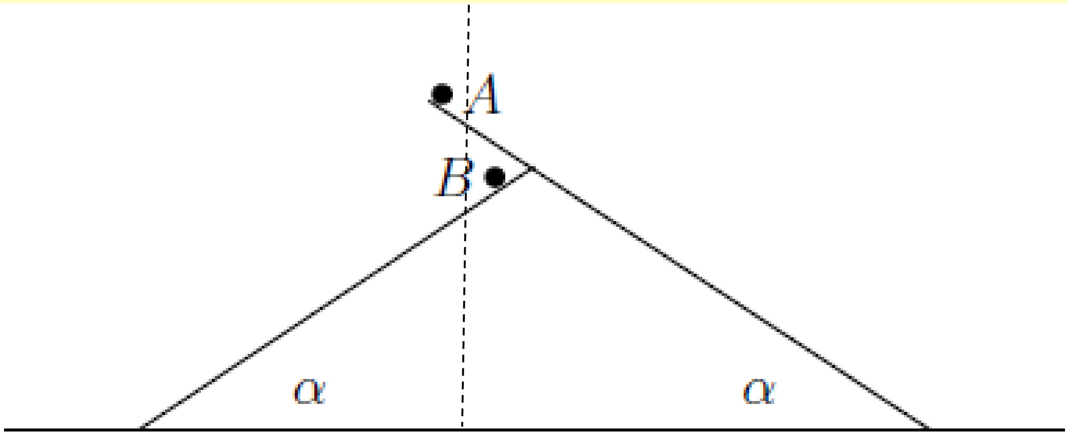

Accelerația de-a lungul fiecărui plan este $a = g\sin\alpha$ cu componentele

$a_y = g\sin^2\alpha$ și $a_x = g\sin\alpha\cos\alpha$

Pe direcție verticală ambele corpuri au aceeași accelerație și pleacă din repaus. Mișcarea lor este identică i.e. distanța dintre ele nu se va modifica (pe direcție verticală).
Distanța dintre ele depinde doar de separarea pe orizontală și e minimă atunci când cele două bile se află pe aceeași verticală. Acea verticală (linia punctată) se află la jumătatea distanței dintre A și B (și pe orizontală se mișcă a fel, dar în direcții diferite (+x (A) și –x (B)).
Notăm $d_A = \frac{1}{2}a_x t_A^2$ și $d_B = \frac{1}{2}a_x t_B^2$ distanțele străbătute de A și B pe orizontală până ajung la baza planului. Se observă că fiecare bilă va parcurge distanța $\frac{d_A - d_B}{2}$ pe orizontală până să întâlnească verticala punctată. $x_A = \frac{1}{2}a_x t_î^2 = \frac{d_A - d_B}{2}$. Înlocuind d_A, d_B, obținem

$t_î = \sqrt{\frac{t_A^2 - t_B^2}{2}}$

2. **Corpurile cu masele m_1 și m_2 se află în repaus** pe o suprafață orizontală. Ele sunt legate printr-

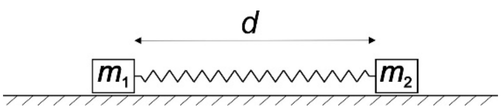

un resort ideal având constanta elastică k și lungimea nedeformată l_0. **Inițial, distanța dintre corpuri este *d***. Coeficientul de frecare dintre corpuri și suprafața orizontală este μ.

a) [0.5p] Pentru ce valori ale lui *d* problema este definită?

R:

Notăm $\delta_0 = d - l_0$, deformarea inițială a resortului.

Asupra fiecărui corp, pe orizontală, acționează forța elastică $k\delta_0$ și câte o forță de frecare, orientată în sens opus forței elastice.

Condiția ca fiecare corp să rămână în repaus este ca forța elastică să fie mai mică decât forța de frecare la alunecare pentru acel corp. La limită, valoarea absolută a lui $k\delta_0$ trebuie să fie egală cu cea mai mica dintre forțele de frecare la alunecare $\mu m_1 g$ sau $\mu m_2 g$.

$|k\delta_0| = k|d - l_0| \leq \mu \min(m_1, m_2) g$ sau $|d - l_0| \leq \frac{\mu \min(m_1,m_2) g}{k}$ adică

$l_0 - \frac{\mu \min(m_1,m_2) g}{k} \leq d \leq l_0 + \frac{\mu \min(m_1,m_2) g}{k}$

b) [3p] Asupra corpului m_1 acționăm cu forța minimă necesară pentru ca m_2 să înceapă să alunece (forța este constantă, orizontală, orientată înspre m_2). Cum depinde această forță de deformarea inițială $\delta_0 = d - l_0$ a resortului?

R:

Din enunț, m_2 e fix. Pentru ca să înceapă să se miște trebuie ca comprimarea resortului să respecte condiția $kx \geq \mu m_2 g$. Axa x e cu originea la distanța l_0 față de m_2, în poziția nedeformată a resortului.

Pe de altă parte, sub acțiune forței *F*, m_1 se mișcă spre dreapta și la un moment dat vom avea:

$F - kx - \mu m_1 g = m_1 \ddot{x}$. Facem o schimbare de variabilă: $x_1 = x - \frac{F - \mu m_1 g}{k}$ și vom putea scrie:

$-kx_1 = m_1 \ddot{x_1}$ care este ecuația unui oscilator ce oscilează în jurul punctului $x_1 = 0$, adică în jurul punctului $x_e = \frac{F - \mu m_1 g}{k}$, noua poziție de echilibru sub acțiunea forțelor *F* și de frecare. Amplitudinea de oscilație este $A = x_e + \delta_0$. Comprimarea maximă a resortului va fi: $x_e + (x_e + \delta_0)$ adică $2x_e + \delta_0$. Forța elastică ce rezultă din această comprimare este trebuie să fie cel puțin egală cu $\mu m_2 g$.

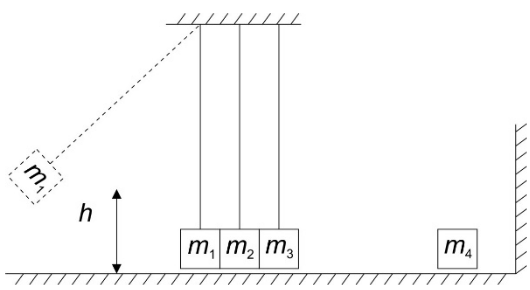

$k\left(2\frac{F-\mu m_1 g}{k}+\delta_0\right) \geq \mu m_2 g$ de unde $F \geq \frac{\mu(2m_1+m_2 g)-k\delta_0}{2}$

3. Trei corpuri mici de oțel m_1, m_2 și m_3 sunt atârnate vertical, ca în figură. Corpul de masă m_1 este tras lateral, ridicat la înălțimea h, după care este eliberat. Toate ciocnirile sunt perfect elastice. Se iau în considerare numai primele două ciocniri (m_1-m_2 și m_2-m_3). Mișcarea
   a) Demonstrați că alegerea $m_2 = \sqrt{m_1 m_3}$ maximizează deviația corpului m_3 și **(1.5p)** determinați înălțimea maximă h'_{max} la care se ridică aceasta. **(0.5p)**

   Imediat după a doua ciocnire, m_2-m_3, firul lui m_3 se rupe. m_3 ciocnește frontal un corp m_4 de masă $m_4 = m_3$, aflat în repaus L. Coeficientul de restituire al ciocnirii este ε.

   b) Determinați vitezele v'_3 și v'_4 imediat după ciocnire **(0.5p)**
   c) Calculați energia disipată în ciocnire **(0.5p)**

   La distanța L de punctul de ciocnire m_3-m_4 se află un perete rigid. Corpul m_4 ciocnește perfect elastic peretele.

   d) Care va fi viteza corpurilor m_3 și m_4 după a doua ciocnire a lor, care are loc tot cu coeficient de restituire ε? **(0.5p)**